

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

An quaelibet Religio capax sit cuiuslibet legati, & donationis sibi factae.
punct. 8.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

issimum esset, quid ergo est dicendum? Suar. t. 3. de relig. l. 8. c. 24. n. 13. existimat annuos redditus, quos moniales habent, non aduersari Concilio, si debitus modus seruetur. Neque enim in monialibus adheret ius civile percipiendi redditus, sed in conuentibus, non in eoque ipsius redditus annuos percipiunt, quibus perceptis si officiali conuentus statim tradantur, conuentuique incorporentur, nihil aduersus Concilium sitis fieri autem, si quilibet monialis eam pecuniam apud se ad usus successu temporis contingentes retinet. Verum hic modus dandi non satis facit, si quidem passim a superioribus permittitur religiosis habentibus annuos redditus apud se eos retinere, neque officiali conuentus tradere, sed in proprios, & honestos usus expedere. Insuper videmus passim aliqua bona mobilia, vel immobilia conuentus aliquibus religiosis concedi administranda ea conditione, ut pensionem aliquam conuentui reddant, & ex reliquo viuant, vt ex Nauar. com. 2. de Regularib. n. 15. & 18. notauit Sanch. dicto c. 22. n. 13. Quapropter censeo rigorem Concilij consuetudine temperatum esse, ac proinde ex illa licitum esse singulis religiosis ex consensu suorum prelatorum bona mobilia, seu immobilia habere, vt inde sibi prospiciant, & in usus honestos expendant, si enim Concilij decreto statutum est, vt singulis religiosis omnia necessaria ministrentur, quod in pluribus religionibus ob eorum paupertatem aliaque causas non obseruatur, quid mirum quod pecunia hac occasione in ipsis sint introducta? sic Basili. Ponce. q. illa 9. g. scolast. c. 4. & probabile reputat Valq. opus. de reddit. c. 3. dub. 2.

P V N C T V M V I I I.

An quælibet religio capax sit hæreditaria successione.

S V M M A R I V M.

- 1 Omnes sunt capaces successione, Minoribus, & Capucinis exceptis.
- 2 Hi incapaces sunt successione tam ex testamento, quam ab intestato, tam immediate, quam mediate.
- 3 Nulla est institutio in Minoribus facta.
- 4 An eo casu sit illis danda æstimatio hæreditatis? Aliqui affirmant, sed contrarium tenendum est.
- 5 Si sub ea conditione Minoris heredes instituas, vt vendatur hæreditas, adhuc institutio nulla est.
- 6 Si instituas Ecclesiam, vel sacramentum Minorum, plures consent valere institutionem.
- 7 Sed oppositum est tenendum.

EXcipio in hac questione sanctissimam Societatis Iesu religionem quia de ea in sequenti puncto specialiter est sermo instituendum. Loquendo ergo de aliis religionibus. Regula certissima est, omnes esse capaces successione (religione Minorum de obseruantia & Capucinum excepta) sic expressè Trident. sess. 25. c. 3. de Regularib. iuncta Clement. exiui. De verbor. significat. Sed quia Trident. decretum concedens omnibus aliis religionibus præter Minores, & Capucinos hæreditariam successione, bonaque immobilia, non continet vim præcepti, & legis obligantis, sed priuilegij, poterit quælibet religio supradicto priuilegio renuntiare, & paupertate promittere simile Minoribus, & Capucinis, vt bene notauit Suar. t. 3. d. relig. l. 8. c. 17. n. 1. Quocirca tota conuenientia est in explicanda paupertate promissa à Minoribus de obseruantia, & Capucinis.

1. Hi igitur incapaces sunt cuiuslibet successione, tam ex testamento, quam ab intestato, vt definitur dicta clement. exiui. §. cum enim de verbor. significat. ibi. Quia igitur in successione transit non solum vltus rei, sed etiam dominium suo tempore in hæredes, fratres autem prædicti nihil sibi in speciali acquirere, vel eorum ordini possunt etiam in communi, declarando dicimus, quod successione huiusmodi, quæ etiam ex sui natura indifferenter ad pecuniam, & etiam ad alia mobilia, & immobilia se extendat, considerata sui puritate voti nullatenus sunt capaces. Quod non solum habet verum in institutione directa, & immediata, sed etiam mediata, qualis est per fideicommissum, vt si hæredem instituas grauatam restituere hæreditatem Minoribus. Quia verè Minores sunt instituti hæredes, tribique succedunt hærede instituto de cedente, cum tamen Pontifex illos incapaces reddiderit cuiuslibet successione. Et ita docent post alios antiquiores Corduba. reg. D. Francisci c. 6. q. 11. pun. 1. Manuel Rodrig. q. regular. t. 2. q. 78. art. 2. Ducas reg. 381. ampliat. 1. Sanch. l. 7. sum. c. 25. n. 5.

2. Hinc inferitur, si de facto Minores, & Capucinos heredes instituas, nullam esse institutionem vt pote factam in persona incapax, succedentemque hæredes ab intestato, si nullum alium coheredem, aut substitutum designaueris. Eo autem designato integram hæreditatem adire poterit.

3. Sed an hi vel hæredes ab intestato succedentes teneantur in conscientia æstimatione hæreditatis, Minoribus institutis restituere? Non desunt DD. qui id sentiant sequentes. Bartol.

tract. Minorum. l. 1. dist. 1. c. 3. n. 7. & 8. & dist. 2. c. 3. n. 15. quando scilicet credunt testatorem voluisse suum testamentum velere iure codicilli, & omni modo quo potuit, vt semper præsumendum est. Hi sunt Rosella verbo legare. n. 21. Alciat. conf. 57. n. 9. Si uelut verbo testamentum. 1. q. 6. Rodrig. q. regular. t. 2. q. 69. art. 10. Mouentur ex leg. apud Iulianum. 3. ff. de lega. 1. ubi legatario incapaci ob condemnationem recipiendi legatum in propria specie, tenetur hæres æstimationem concedere, si illius capax est. At Minores capaces sunt recipiendi hæreditatis æstimationem. Ergo tenetur hæres eam illis concedere. Cæterum omnino tenendum est, neque hæres ab intestato, nec coheredem, aut substitutum designatum obligatus esse æstimatione hæreditatis Minoribus institutis concedere, quæ tuis conser id restatoris uoluisse. Quia uoluntas restatoris contraria legi, & dispositioni iuris communis effectum habere non potest. At iure communi Minores incapaces sunt cuiuslibet hæreditatis, vt dictum est. Ergo incapaces sunt recipiendi ex institutione illius æstimationem. Alias in æstimatione essent heredes instituti, uerique successores iuxta leg. domus. §. conseruati. ff. de leg. 1. & sustinet Bald. auth. ingressi. n. 48. & 49. C. de sacrosanct. Eccles. Felin. c. in presentia. n. 52. de probationib. Sp. in prelo testament. gloss. 12. n. 15. & 16. Man. Rodrig. 10. 2. q. 1. regul. q. 78. art. 2. & alii relatis, Sanch. l. 7. sum. c. 25. n. 8.

5. Sed quid si non absolute Minores heredes instituas, sed adiecta clausula, vt hæreditas vendatur, & in ipsorum uoluntatem pretium cedat? Aliqui censent ualere institutionem, quia eo casu hæreditas videtur in legatum conuerti, & Minores legatarios esse, non hæredes. Adde in illa dispositione duo contineri se parabilia, nempe Minores heredes institui, & hæreditatem vendi, & pretium illius Minoribus ad subueniendas eorum necessitates applicari: poterit ergo hæc secunda dispositio subsistere, tamen si prima corruat, sic laicæ docet Bartol. in tract. Minor. lib. 1. dist. 5. c. 2. n. 30. & 31. Sobus in compend. priuileg. mendicant. verbo hæreditas, uel, quæritur. Man. Rodrig. t. 2. q. 1. regul. q. 78. art. 4.

Sed longè uerius est, institutionem nullam esse, & Minores pretium illius hæreditatis capere non posse. Alias acciperent hæreditatis pretium ex institutione quod illis est penitus interdictum. Neque est simile, cui certius instituitur hæres cum obligatione uendendi hæreditatem, & donandi pretij fratris minoribus quod ferè omnes doctores approbassent, tunc Minores non recipiunt pretium ex institutione, sed ex legatione, mandatque restatoris, & donatione obligatoria hæredis instituti. At cû fratres Minores instituantur cû clausula, vt vendatur hæreditas, pretiumque illius recipiant, pretium hæreditatis ex institutione, cuius tunc incapaces, recipiunt non igitur tenent institutionem, adde uenditionem hæreditatis, & pretij acceptatione esse modum, & qualitatem adiectam institutioni. Ergo corruente institutione corruet uenditio, & pretij acceptio, vt pote omnino accessoria, ipsique inuicem. Et ita iulianus Bald. auth. ingressi. n. 50. end. de Sacrosanct. Eccles. Felin. in presentia. n. 52. de probationib. Owen 10. reg. 181. ampliat. 1. Corduba. reg. D. Francisci c. 6. q. 11. pun. 3. Sanch. l. 7. c. 25. n. 11.

6. Rursum dubitabis de institutione non Minoribus, aut ipsorum conuentibus facta, sed facta ipsorum Ecclesiis, & sacralibus an inquam hæc institutio teneatur? Asumat. Bartolus in Minor. l. 4. dist. 4. & dist. 6. c. 1. n. 20. Abbas conf. 85. n. 4. Ancon. Cucus l. 3. in fine. maiorat. tit. 1. n. 57. Man. Rodrig. t. 2. q. 1. regul. q. 78. art. 5. reputat ualere Sorbus in compend. priuileg. mendicant. verbo hæreditas, uel, sed cum fratres. Mouentur quia Ecclesia quælibet, quodlibetque templum capax est hæreditatis iuxta leg. 1. C. de Sacrosanct. Eccles. Sed templa sacrum. Minorum nullo iure ab hac capacitate excluduntur. Nam Text. in clem. exiui, religiosos exclusit, non Ecclesia. Quod si dicas, exclusit religiosos Ecclesiam manere excludam, quia non ipsi templi materiale instituitur hæres, quippe nec nolle accedere uelle habet, sed religiosorum congregatio ibidem assistens. Contra est, quia si restator uellet congregationem religiosorum hæredem immediate instituire, non exprimeret Ecclesiam, sed conuentum. Exprimens ergo Ecclesiam, tacite præf. cû illius instituit. Cum autem hic nullus alius sit nisi Pontifex, & illius nomine syndicus, qui hæreditaria successione incapax, effectus ualidam esse hanc institutionem, obligatamque esse Pontificem & eius nomine syndicum ex vi illius hæreditatem expendere in Ecclesie materialis reparationem, conseruationem & ornatum, quia ad hunc finem sunt heredes instituti.

7. Verum hæc sententia probanda non est, siquidem ex illa constitutio denegans Minoribus etiam in communi hæreditaria successione prætorum labefactaretur, cû facile restator optet Minoribus hæreditatem relinquere, postet omisso nomine conuentus Ecclesie nomine uti. Falsumque est Ecclesia Minorum hæredem instituta esse immediate institutum Pontificem aut eius syndicum, neque enim legatum sacrum Ecclesie Minorum conserui fieri immediate Pontifici, & eius syndico, sed Minoribus quoad uilitatem, & usum. Si igitur minores cuiuslibet successione incapaces sunt, etiam in communi, eorum Ecclesie hæc incapax etiam habebit. Deinde longè diuersum est instituire Pontificem,

DE
CLASTRA
PALATII
S. TOM.
M. II

Pontifex, vel eius syndicum heredem cum obligatione reparandi Minorum Ecclesiam, & ad hunc finem, ac instituire ipsam Minorum Ecclesiam; quia in priori institutione solus Pontifex, vel eius syndicus est institutus, & Ecclesia Minorum legataria. Si igitur Minorum Ecclesia immediate instituitur, Minores instituntur, & ad eorum institutionem Pontifex. At Minores nullius successione capaces sunt. Ergo neque ipsorum Ecclesiarum, & ita sustinent Bartol. retractans priorem sententiam leg. unica, in fine, Cod. de conductib. l. 11. Bald. auth. ingressi, n. 55. Cod. de Sacrosanct. Eccles. Cordub. reg. D. Francisc. c. 6. q. 11. punct. 1. Sorbus, verba hereditas, vers. sed cum fratre. Azor. t. 1. sum. l. 12. c. 23. q. 15. & alij quos refert, & sequitur Sanch. l. 7. sum. c. 25. n. 14.

PUNCTUM IX.

An qualibet religio capax sit cuiuslibet legati, & donationis sibi factae.

SUMMARIUM.

- 1 Qualibet religio excepta Minorum, & Capucinatorum, capax est cuiuslibet legati, & donationis.
- 2 Minores incapaces sunt legati continentis totam hereditatem, vel maiorem illius partem.
- 3 Item incapaces sunt legati rei immobilis.
- 4 De qua re immobili doctrina sit intelligenda.
- 5 Quis tenetur vendere legatum relictum Minoribus, non ne retineatur, sed vendatur.
- 6 Dum non venditur legatum fructus pertinent ad heredem.
- 7 Non est opus in hac venditione iuris solemnitates pro alienatione rerum Ecclesiasticarum formare, secus de legato alie religionibus relictis, & alij contrarium sentiant.
- 8 Supradicti religiosi Minores capaces sunt cuiuslibet legati rei mobilis.
- 9 Quid dicendum de animalibus relictis Minoribus? Sub distinctione respondetur.
- 10 Quid de legato annui redditus? Distinguitur triplex modus legendi.
- 11 Si per modum unius census legatur, valet, secus si per modum plurium, & annuatim solvendus.
- 12 Si heredem, vel legatarium institutus sub obligatione reddendi singulis annis certam pensionem Minoribus, valet legatum, tamen si Sanch. & alij contrarium sentiant.
- 13 Si de facto supradictum legatum non tenet, ut est probabilis sententia, heres non est obligatus legatum vendere, & confirmationem Minoribus concedere.
- 14 Concesso esse nullum supradictum legatum, limitant aliqui primo, ut intelligatur de legato perpetuo, vel ad longum tempus, secus ad biennium, sed non admittitur limitatio.
- 15 Secundo, limitatur & bene, ut procedat in legato pro alimentis religioforum, secus pro necessaria ad divinum cultum.
- 16 Tertio limitatur, ut non procedat in anniversariis, & capellanis, sed reuocatur limitatio.
- 17 Debet heres grauatus onus iniunctum Miserrum implere.
- 18 Quarto limitant alij de legato pro liberis relictis, sed non ea re difficultate limitatio.
- 19 Quinto limitatur, ne procedat pro legato ad infirmos curandos, sed non est probanda limitatio.
- 20 Sexto limitatur ne procedat pro legato in sustentationem hospitium, sed est intelligendum de sustentatione hospitium externorum.
- 21 Possessionem alienius praedij potes Minoribus reuocabiliter concedere, secus irrevocabiliter.
- 22 Quibus remediis possint Minores recuperare legatum sibi relictum.

Regula generalis est omnes religiones (praeter Minores de Obseruantia, & Capucinos) cuiuslibet legati, & donationis, siue rei mobilis, siue immobilis sunt capaces, deciditur in Trident. sess. 25. c. 1. de regularib. Tota ergo difficultas vertatur in exceptione Minorum, & Capucinatorum, cuiusnam legati incapaces sunt?

2. Dicendum est primo, incapaces esse legati continentis totam hereditatem, vel maiorem illius partem, si praesumi possent in fraudem legis prohibentis hereditate successione facta esse, sic videtur decidi in clem. exiui de verbor. signific. vers. nec licet, & ibi glossa. Dixi incapaces esse supradicti legati. Nam est Pontifex utatur verbo non licet, & verbo prohibemus, ex illo satis colligitur incapaces esse. Tum quia loquens de annuis redditibus vltus similiter fuit verbo non licet, cum tamen (vt dicemus) reddendum incapaces sint. Tum quia hi religiosi solum illius rei vsus capaces esse possunt, qui eis fuerit à Pontifice concessus; at huius legati vltus non est concessus, sed potius interdictus. Ergo. Tum denique quia voto paupertatis se astringunt, ne illud legatum recipiant, neve illo vrantur. Ergo redduntur illius incapaces. Quia in vsu facti nulla

alia incapacitas esse potest, nisi quae voto, vel praescripto superioris provenit. Hinc infero legatum cadutum esse, & nullum, neque teneri heredes illud solvere; quia frustranea est solutio, vbi non est, qui possit admittere.

3. Dico secundo, hos religiosos, Minores, & Capucinos incapaces esse legati rei immobilis, vt illud sic retinere possint. Deciditur expresse supra d. clem. Quare si Minori, vel illius conuentui domus, ager, vinea, aliave res immobilis absolute donetur, vel legeretur, non est praesumendum legari, vt sic retineatur, sed vt vendatur, & pretium illius in vsum, & vtilitate legatarij conuertatur, vt expresse deciditur in d. clem. §. si verò fratribus, & tradunt communiter DD. test. Sanch. l. 7. sum. c. 26. n. 29. Quod si testator expresserit se legare rem immobilem, vt Minores illam semper retineant, non desunt qui sentiant valere legatum, reiciendamque esse conditionem vt impossibile, & iuri contrarium: siquidem commune est conditiones impossibiles ab vltimis voluntatibus reici, leg. obtinuit, ff. de condit. & demonst. sic Menoch. conf. 1014. n. 19. vob. 11. Sed omnino dicendum est, caducum esse id legatum, cum expresse Pontifex in d. clem. dixerit abstinentum esse ad receptionem vinearum, vel agri legati ad colendum, repugnareque regulae, & ordinis puritati. Et ratio est manifesta; quia Minores non sunt capaces legati rei immobilis, nisi ex modo adiecto, vel subintellecto mobilis fiat. At sic modus, qui debet legatum apum constituere, expresse à testatore reiciitur. Non igitur illius capaces sunt. Quare hic modus non est conditio adiecta legato, vt possit reici, quia abique illa non est legatum constitutum, & illa conditio posita impedit, vt constituatur; & ita sustinent Bartol. trañ. Minoric. l. 2. dist. 2. c. 1. n. 9. Bald. authent. ingressi, n. 58. Cod. de Sacrosanct. Eccles. Nauar. l. 3. conf. de testament. conf. 14. alijs 8. Sorbus in compend. priuileg. mendicant. verbo legatum, ver. item dicendum, Sanch. lib. 7. sum. c. 26. n. 18.

4. Conclusio intelligenda est de re immobili, quae necessaria non est religionum sustentationi, quaeque incertam mendicitatem excludit, Quod dixerim, nam his religiosis conceditur domus ad habitandum, Ecclesia ad diuina celebranda, vinea aliqua, seu hortus, tum ad religionum leuamen, tum vt inde olea, & vltas sumant; non tamen vt vinum sibi necessarium pateant, inuisque vt fructus vendant, & hortum conducant, constat ex dicta clem. exiui §. licet vero, de verb. significat. & tradit Corduba in reg. D. Francisc. c. 6. q. 19. punct. 2. Sanch. l. 7. sum. c. 26. Suar. t. 3. de relig. l. 8. c. 16. n. 3.

5. Posito autem valere legatum rei immobilis non vt retineatur à Minoribus, sed vt vendatur, vel permittatur rogabis, quis tenetur illud vendere, & cuius sint illius fructus dum non venditur? Respondeo heredes in primis esse obligatum, vt constat, illo autem negligente testamenti executores. Quod si hi bis moniti non praestiterint, Episcopus, vel iudex secularis ex proprio officio vendere potest. Auth. de Ecclesiastic. i. §. si quis autem, ipsi vero Minores nec vendere, nec permutare possunt, quia legatum immobile non transit in eorum potestatem, quousque immobilitatem amittat. Solum ergo possunt rogare heredem & executores, vt eorum testatoris exequantur, illis vero negligentibus iudicis officium implorare, sic Bartol. Minoric. lib. 2. dist. 4. c. 3. docet Sanch. lib. 7. sum. c. 26. n. 29.

6. Interim tamen dum non venditur legatum, fructus illius ad heredem pertinent; quippe is est illius dominus. Si autem ob fructuum perceptiones steterit in mora vendendi, & ob eam causam minoris venditur, obligatus est Minoribus damnum rescire. Secus vero si nullum in pretio detrimentum patiantur; quia solum pretium illis debetur est non negotiationi exponendum, sed in proprias necessitates expendendum. Sanch. d. c. 26. n. 31. Negligens heres praesumetur, si oblata occasione vendendi, vel permutandi legatum iuxta rationabilem Minorum voluntate noluerit vendere, executores si bis moniti fuerint.

7. In hac autem venditione, vt bene aduertit Sanch. d. c. 26. n. 30. alijs relictis, non est opus iuris solemnitates requisitas in alienatione rerum Ecclesiasticarum seruari, quia res illa vendenda ex voluntate, & dispositione testatoris venditur, neque censetur Ecclesiastica, dum immobilis persistit, cum non sic Minoribus addita. Secus vero dicendum est in legato rei immobilis alijs religionibus relictis, & acceptato: na eo ipso est bonum Ecclesiasticum, quod non distrahitur ex dispositione testatoris, sed ex voluntate religionis cui est applicatum. Sanch. d. c. 26. n. 31. cum Nauar. tom. 2. de regularib. n. 50.

8. Dico tertio, supradictos religiosos Minores, & Capucinos capaces esse legati cuiuscumque rei mobilis, vini, vitici, olei, pecuniae, & similibus; quia his rebus eorum necessitatibus subuenitur. Ad debent ea in moderata quantitate, & ad occurrentes necessitates recipere, ne videatur de fauoritate, potius quam necessitatis subuentio, neve auaritiam redoleant, vti cauetur in d. Clem. exiui. Quod si legatum superabundans fuerit, neque breui tempore consumendum, poterant minores, & debent, si in alios pauperes non distribuunt, medio syndico commutare, aut vendere, vt inde sibi alia necessaria cogant. Sic Man. Rodrig. q. 1. regular. t. 3. q. 26. art. 4. Cordub. in compend. priuileg. mendicant. in annuatim, verbo commutatio. Sanch. lib. 7. c. 26. n. 14.